

Zhodnotenie potenciálu cestovného ruchu v okrese Šaľa

Predkladaná metodika bola vyvinutá ako nástroj na stanovenie potenciálu cestovného ruchu (CR) a jeho následné zhodnotenie na základe poznania problémov v modelovom území okresu Šaľa, s cieľom priniesť konkrétne riešenia pre prax. Príspevok je rozdelený do dvoch častí: prvá časť poskytuje opis a spôsob ocenenia a merania potenciálu CR, druhá časť poskytuje konkrétne výstupy. Hodnotenie celkového potenciálu CR je založené na meraní 3 čiastkových potenciálov: (1) potenciál prírodného prostredia (P_{prir}); (2) kultúrno-historický potenciál (P_{kh}); (3) potenciál materiálne-technickej základne (P_{MTZ}).

Potenciál prírodného prostredia (P_{prir})

Potenciál prírodného prostredia vytvára zásadné predpoklady na rozvoj CR, preto je jeho kvalita kľúčová na uplatnenie CR v danej oblasti. Uvedeným hodnotením kvantifikujeme jeho kvalitu. Do hodnotenia potenciálu prírodného prostredia (P_{prir}) vstupujú nasledovné veličiny: hodnotenie prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES), hodnotenie indexu ekologickej stability (Bies) podľa Miklósa (1986) a zhodnotenie diverzity krajiny (H') na základe Shannonovho indexu (Shannon, 1948 In: Petrovič, 2005). Každá z uvedených veličín je vyjadrená bodovou hodnotou. Vzorec na výpočet potenciálu prírodného prostredia má tvar:

$$P_{prir} = \text{ÚSES} + \text{Bies} \times H'$$

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Prvky ÚSES vytvárajú kostru pre plnenie ekologických, estetických a iných celospoločenských funkcií v krajine. Preto ich hodnotenie, zvlášť v poľnohospodárskej krajine, má kľúčový význam. Vzorec na výpočet bodovej hodnoty prvkov ÚSES má tvar:

$$\text{ÚSES} = \sum_{i=1}^n p_i \times k_i, \text{ kde}$$

p_i – počet prvkov ÚSES daného druhu a hierarchie;

k_i – koeficient prislúchajúci k daným prvkom ÚSES podľa nasledovného kľúča: koeficient pre lokálne biocentrá $k_{lobc} = 1$ s počtom 73 v okrese; koeficient pre regionálne biocentrá: s rozlohou do 80 ha $k_{rebc} = 2$ s počtom 14 a s rozlohou nad 80 ha $k_{rebcv} = 3$ s počtom 7; koeficient pre lokálne biokoridory $k_{lobk} = 1$ s počtom 12; koeficient pre regionálne biokoridory $k_{rebk} = 2$ s počtom 24; koeficient pre nadregionálne biokoridory $k_{nbnk} = 4$ s počtom 7; koeficient pre malé vodné toky $k_{vt} = 1$ s počtom 49 v okrese.

Index ekologickej stability (Bies)

Tento index vyjadruje pomer plôch jednotlivých prvkov k celkovej ploche územia s priradením váhových koeficientov jednotlivým druhom krajinných prvkov (Miklós, 1986). Čím vyššie číslo, tým krajina obsahuje viac stabilizujúcejších prvkov vhodných na využívanie v CR. Pre potreby tejto metodiky sme výsledný index ekologickej stability násobili číslom 100. Vzorec na výpočet bodovej hodnoty za

index ekologickej stability má tvar (Miklós, 1986):

$$\text{Bies} = \frac{\sum_{i=1}^n P_i \times K_{p_i}}{P_c} \times 100, \text{ kde}$$

P_i – plochy jednotlivých druhov krajinných prvkov;

K_{p_i} – koeficienty prislúchajúce k jednotlivým druhom krajinných prvkov: koeficient pre les $k_{les} = 1$; koeficient pre pole $k_{pole} = 0,14$; koeficient pre nezapojený les $k_{nzpl} = 0,5$; koeficient pre sad $k_{sad} = 0,3$; koeficient pre poľnohospodárske a priemyselné areály (areály poľnohospodárskej výroby, technických prevádzok, skládky, areály priemyselných zón a podnikov) $k_{priem} = 0,0$; koeficient pre trvalý trávny porast $k_{trp} = 0,62$; koeficient pre vinohrady $k_{vin} = 0,29$; koeficient pre vodné plochy $k_{vp} = 0,79$; koeficient pre záhradkárské osady a kolónie $k_{zah} = 0,5$; koeficient pre zastavané územia $k_{zast} = 0,0$;

P_c – celková rozloha sledovaného územia (rozloha katastrálneho územia).

Diverzita krajiny (H')

Tento ukazovateľ sme hodnotili na základe Shannonovho indexu diverzity z dôvodu potreby zaradenia štruktúrnych vlastností krajiny do hodnotenia potenciálu prírodného prostredia. S rastúcim číslom diverzity rastie aj mozaikovitost krajiny, ktorá je dôležitým ukazovateľom rozmiestnenia a štruktúry krajinných prvkov a prispieva k pozitívnemu hodnoteniu CR. Shannonov index diverzity (Shannon, 1948 In: Petrovič, 2005) má tvar:

$$H' = - \sum_{i=1}^n \frac{n_i}{n} \times \ln \frac{n_i}{n}, \text{ kde}$$

n – počet všetkých plôšok v skúmanom území;

n_i – počet plôšok prislúchajúcich k danému druhu krajinného prvku

(napr. počet plôšok lesa v katastrálnom území).

Kultúrno-historický potenciál (P_{kh})

Kultúrno-historický potenciál predstavuje druhú kľúčovú oblasť rozvoja CR v nížinných oblastiach, nakoľko ponúka rozmanitejšie služby návštevníkom, a tým zvyšuje ich atraktivitu. Do hodnotenia kultúrno-historického potenciálu vstupujú nasledovné údaje: archeologická významnosť (A), kultúrno-historické objekty (HO) a zaujímavé technické objekty (TO). Vzorec na výpočet kultúrno-historického potenciálu má tvar:

$$P_{kh} = A + HO + TO.$$

- **Archeologická významnosť (A)**

Archeologické nálezy a pamiatky sú vždy súčasťou kultúrno-historického potenciálu danej oblasti, preto si zasluhujú pozornosť. Vzorec na výpočet archeologickej významnosti územia má tvar:

$$A = \sum_{i=1}^n AL_n + KD + PZ, \text{ kde}$$

AL_n – počet archeologických nálezísk v katastri;

KD – kultúrne dejiny (max. 1 b.): ak sa s územím obce viaže rodisko významnej osobnosti slovenskej histórie alebo je obec iným spôsobom významná pre dejiny kultúry, tak $KD = 1$;

PZ – písomná zmienka; pre územie okresu Šaľa boli stanovené nasledovné kritériá: ak je písomná zmienka do roku 1113, tak $PZ = 3$ body; v roku 1113 $PZ = 2$ body; po roku 1113 $PZ = 1$ bod. Rok 1113 je zlomový z dôvodu prvej písomnej zmienky pre 8 z 13 obcí okresu, pričom obce sa prvýkrát spomínajú v listinách v období 1002 až 1251.

- **Kultúrno-historické objekty (HO)**

Všimli sme si takmer všetky objekty, okrem prícestných kri-

žov a pamätníkov 1. a 2. svetovej vojny, nakoľko disponujú nízkou atraktivitou pre turizmus – často majú len dokumentačný charakter alebo religiózny význam prislúchajúci obdobiu ich vzniku. Ostatné hodnotené objekty majú, alebo by mohli mať, turistické využitie a sú nositeľmi kultúrno-historického potenciálu CR. Vzorec na výpočet bodovej hodnoty kultúrno-historických objektov (HO) má tvar:

$$HO = \sum_{i=1}^n VI_i \times Vz_i \times Vek_i \times NKP_i + SPS_i, \text{ kde}$$

VI_i – veľkosť i-teho kultúrno-historického objektu, body k jednotlivým pamiatkam sú priradované odhadom, na základe poznania danej situácie a celkovej atraktivity cestovného ruchu, pričom sa rešpektuje veľkosť objektov a bodová škála danej metodiky: 4 body – rozľahlejšia a relatívne vysoká stavba (napr. dekanátny kostol v Šali, kostol v Diakovciach, približne 1 100 m²); 3 body – všetky ostatné obecné kostoly, kláštorne budovy; 2 body – kalvárie, židovské cintoríny, pamätné domy, fary, školy, mlyny; 1,5 bodu – murované zvonice; 1 bod – kaplnky; 0,5 bodu – drevené a iné nemurované zvonice, pamätníky, stĺpy;

Vz_i – význam i-teho kultúrno-historického objektu: 3 body – nadregionálny význam (dôležité, významné z hľadiska krajského alebo celoštátneho významu); 2 body – regionálny význam (dôležité, významné z hľadiska regiónu); 1 bod – lokálny význam (miestne kultúrno-historické pamiatky);

Vek_i – vek i-teho kultúrno-historického objektu: 3 body – pamiatky zo 16. storočia a skôr; 2,5 bodu – pamiatky zo 17. storočia; 2 body – pamiatky z 18. storočia; 1,5 bodu – pamiatky z 19. storočia; 1 bod – pamiatky z 20. storočia;

NKP_i – i-ty kultúrno-historický objekt zapísaný do Registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok podľa zákona č. 49/2002 Z. z. (<http://www.pamiatky.sk>): 2 body;

SPS_i – i-ty objekt zapísaný v Súpise pamiatok na Slovensku (Harminc a kol., 1967): 2 body. Súpis bol použitý z dôvodu odvolávania sa viacerých miestnych autorov na toto dielo, dokazujúc z neho historickú významnosť danej pamiatky v obci. Je oveľa podrobnejší ako Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok a zahŕňa takmer každú hodnotnejšiu pamiatku v obci.

- **Technické objekty (technické zaujímavosti) (TO)**

Patria sem všetky historické technické objekty a objekty zaujímavé pre poznávací turizmus z hľadiska ich funkčnosti a technického riešenia. Vzorec na výpočet bodovej hodnoty technických objektov má tvar:

$$TO = \sum_{i=1}^n VI_i^{tz} \times Vz_i^{tz} \times Vek_i^{tz}, \text{ kde}$$

VI_i^{tz} – veľkosť i-teho technického objektu: 3 body – rozľahlé areály a stavby; 2,5 bodu – výškové budovy a mosty; 2 body – nižšie viacpodlažné budovy (miestne mlyny); 1,5 bodu – malé technické areály (železničné stanice); 1 bod – bodové historické technické objekty;

Vz_i^{tz} – význam i-teho technického objektu: 3 body – nadregionálny význam (dôležité, významné z hľadiska krajského alebo celoštátneho významu); 2 body – regionálny význam (dôležité, významné z hľadiska regiónu); 1 bod – lokálny význam (miestne technické zaujímavosti);

Vek_i^{tz} – vek i-teho technického objektu: hodnotenie je totožné s hodnotením veku kultúrno-historických objektov.

Potenciál materiálno-technickej základne cestovného ruchu (PMTZ)

Materiálno-technická základňa (MTZ) je hlavným predpokladom, aby sa CR vôbec mohol realizovať. Umožňuje využívanie krajiny rekreatantmi. Pod pojmom MTZ budeme rozumieť najmä ubytovacie a stravovacie zariadenia. Ich hodnotenie je postavené na objektívne merateľných kritériách, ku ktorým boli priradené koeficienty významnosti zohľadňujúce potenciál daného zariadenia. Do hodnotenia potenciálu MTZ vstupuje súčet dvoch hodnôt: ubytovacie kapacity (UK) a stravovacie kapacity (SK). Vzorec na výpočet potenciálu MTZ má tvar:

$$P_{MTZ} = UK + SK.$$

• Ubytovacie kapacity (UK)

Uvedená veličina kvantitatívne vyjadruje kvalitu i veľkosť ubytovacieho zariadenia, ktorá je daná vzorcom:

$$UK = \frac{\sum_{i=1}^n PL_i \times Kv_i}{\sum_{i=1}^n PL_i} \times 10 + \frac{\sum_{i=1}^n PL_i \times Kv_i}{10}, \text{ kde}$$

PL_i – počet lôžok i-teho ubytovacieho zariadenia;

Kv_i – koeficient významnosti priradený i-temu ubytovaciemu zariadeniu, ktorý bol stanovený nasledovne: 1 bod – chatky, ubytovne; 2 body – privát; 3 body – penzión; 4 body – hotel.

• Stravovacie kapacity (SK)

Stravovanie je neoddeliteľnou súčasťou CR a spolu s ubytovaním tvorí základnú dvojicu ponúkaných služieb. Táto veličina pozostáva z hodnotenia nižšie uvedených typov stravovacích zariadení a koeficientov k nim prislúchajúcich. Vzorec na výpočet bodovej hodnoty za stravovacie kapacity (SK):

$$SK = \sum_{i=1}^n R_i \times Kr + K_i \times Kk + P_i \times Kp + B_i \times Kp, \text{ kde}$$

R_i – počet reštaurácií; Kr – koeficient pre reštauráciu – 2 body;

K_i – počet kaviarní; Kk – koeficient pre kaviareň – 1, 5 bodu;

P_i – počet pohostinstiev a barov;

Kp – koeficient pre pohostinstvá, bufety a fastfoody – 1 bod;

B_i – počet bufetov a fastfoodov.

Celkový potenciál cestovného ruchu (PCR)

Vzorec na výpočet potenciálu CR má tvar:

$$P_{CR} = P_{prir} + P_{kh} + P_{MTZ}$$

Získané bodové hodnotenia čiastkových potenciálov (potenciál prírodného prostredia, kultúrno-historický potenciál a potenciál materiálno-technickej základne) i celkového potenciálu CR podliehali intervalovému triedeniu hodnôt v programe Arc View 3.2 použitím klasifikačného typu: *Gradeduated color* → *Natural breaks*. Vyčlenených bolo 5 stupňov potenciálov

s rôznou bodovou škálou pre každý typ potenciálu (tab. 1).

Uvedený postup umožňuje presnejšie určiť delimitáciu celkového potenciálu CR v priestore (obr. 1). Prehľadné hodnotenie dosiahnutých čiastkových potenciálov a celkového potenciálu cestovného ruchu v jednotlivých katastrálnych územiach je v tab. 2.

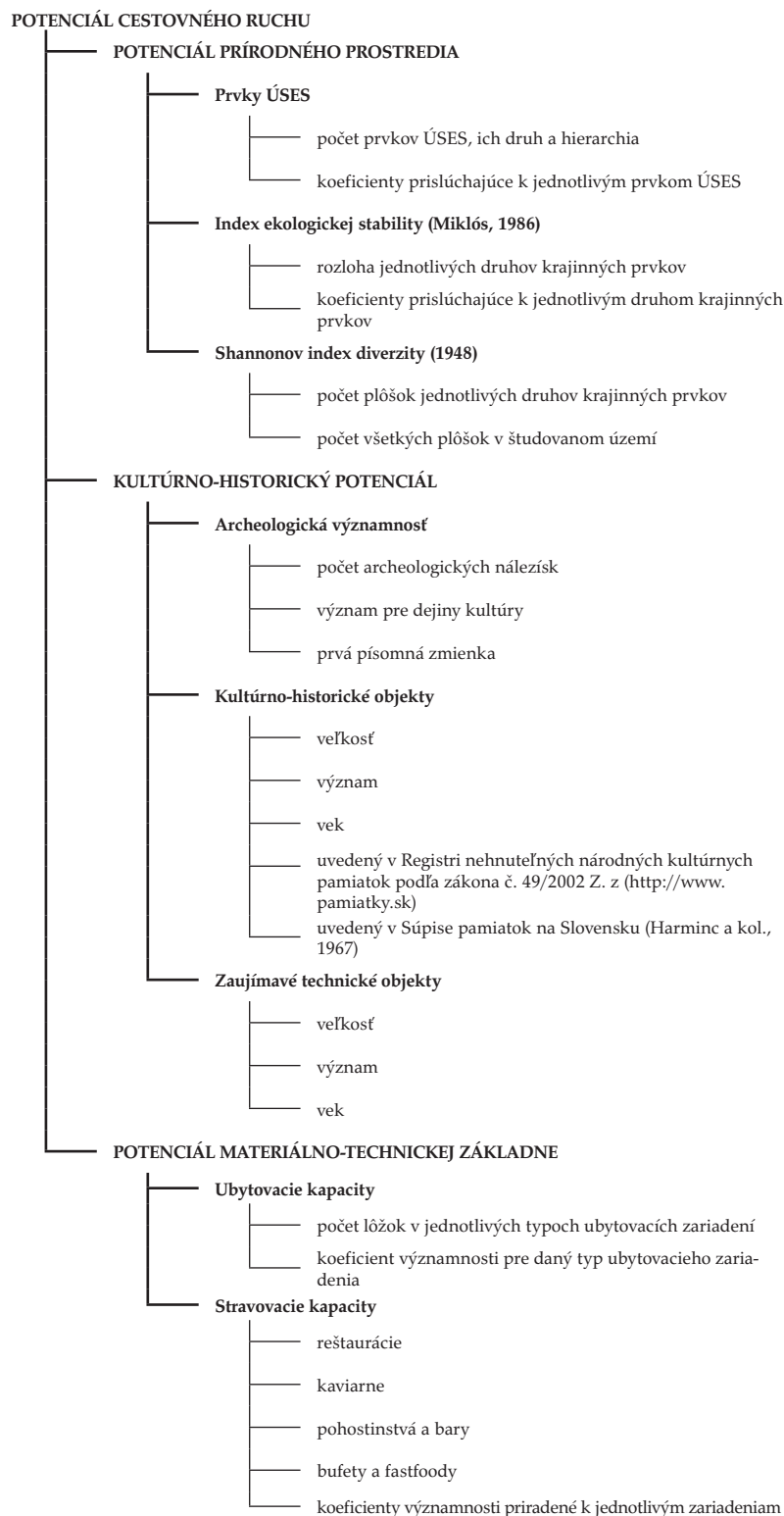
• Potenciál prírodného prostredia

Hodnotenie prírodného potenciálu krajiny nám pomáha kvantifikovať kvalitu prírodného prostredia a porovnávať jednotlivé územia (tab. 2). Tieto vykazujú len malé rozdiely (39 – 72 bodov), pričom nízka ekologická hodnota krajiny zodpovedá silnému poľnohospodárskemu využívaniu územia s indexom ekologickej stability podľa Miklósa (1986) v rozmedzí 0,14 – 0,24.

Najvyšší potenciál dosahujú obce Selice a Šaľa (veľmi vysoký potenciál). Preteká nimi rieka Váh, majú vyšší počet prvkov ÚSES ako ostatné obce a trochu heterogénnejšie usporiadanú krajinnú štruktúru s enklávami lesa. Obce s vysokým potenciálom majú vo svojom území rieku Váh alebo vyššiu rozlohu lesov. Obce so stredným potenciálom majú nízku rozlohu ekostabilizujúcich prvkov v krajine, ale väčšinou nimi ešte preteká rieka Váh, ktorá zvyšuje ich celkové skóre. Obcami s nízkym a veľmi nízkym potenciálom nepreteká rieka Váh a majú veľmi nízku rozlohu ekostabilizujúcejších prvkov – sú prakticky bez lesov.

Tab. 1. Bodová škála jednotlivých stupňov potenciálov

Stupeň potenciálu	Typ potenciálu			
	Potenciál prírodného prostredia	Kultúrno-historický potenciál	Potenciál materiálno-technickej základne	Celkový potenciál cestovného ruchu
1 – veľmi nízky	32 – 34	17 – 19	2 – 4	do 51
2 – nízky	35 – 39	20 – 33	5 – 11	52 – 94
3 – stredný	40 – 53	34 – 60	12 – 41	95 – 120
4 – vysoký	54 – 63	61 – 133	42 – 99	121 – 266
5 – veľmi vysoký	64 – 72	134 – 255	100 – 162	267 – 489

Obr. 1. Schéma vstupných údajov spracovania potenciálu cestovného ruchu

Pre CR sú vhodné využiteľné vodné plochy Váhu s relatívne súvislou sprievodnou vegetáciou v celom medzihrádzovom priestore, ktoré poskytujú dost priestoru na realizáciu letných vodných športov. Do budúcnosti sa treba zamerať na revitalizáciu celej krajiny okresu Šaľa. Systematické zvyšovanie jej krajinoekologických hodnôt je jedným z hlavných riešení zvyšovania atraktívnosti CR v okrese Šaľa.

Opatrenia na zvýšenie a využitie potenciálu prírodného prostredia sa dotýkajú predovšetkým zvýšenia ekologickej stability nižšej krajiny s cieľom dosiahnuť vyváženú a harmonickú nížinnú krajinu s poľnohospodárskym využívaním s dostatkom stromovej vegetácie vo výhlade:

- dodržiavať ochranné pásma vodných tokov, ciest a hrádzí v celej ich dĺžke;
- začať s výsadbou a revitalizáciou biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov aspoň tak, ako sú navrhnuté v jednotlivých územných plánoch obcí;
- do budúcnosti vypracovať jednotný a podrobný regionálny ÚSES pre všetky obce okresu Šaľa s cieľom dosiahnuť vyváženú a atraktívnu nížinnú krajinu vhodnú pre cestovný ruch aj poľnohospodárstvo;
- dodržiavať minimálne odporúčané parametre pre veľkosť a šírku jednotlivých prvkov ÚSES: miestne biocentrá: min. 1 – 3 ha; miestne biokoridory: min. 10 – 20 m; interakčné prvky: min. šírka 5 – 10 m, dĺžka 1 000 – 2 000 m (Muchová, Vanek a kol., 2009);
- udržiavať prírodný alebo prírode blízky charakter biocentier;
- vylúčiť holorubný spôsob ťažby drevnej hmoty v blízkosti ľudských sídel;
- sceliť aspoň niektoré rozdrobené plochy biocentier (najmä Bačove slaniská).

- **Kultúrno-historický potenciál**
Územie disponuje významným kultúrno-historickým potenciálom

Tab. 2. Čiastkový a celkový potenciál cestovného ruchu v jednotlivých katastrálnych územiach okresu Šaľa

Katastrálne územie	Potenciál prírodného prostredia		Kultúrno-historický potenciál		Potenciál materiálo-technickej základne		Celkový potenciál cestovného ruchu	
	Počet bodov	Stupeň potenciálu	Počet bodov	Stupeň potenciálu	Počet bodov	Stupeň potenciálu	Počet bodov	Stupeň potenciálu
Šaľa	72	5	255	5	162	5	489,0	5
Diakovce	34	1	133	4	99	4	266,0	4
Močenok	58	4	94	4	41	3	192,5	4
Vlčany	63	4	49	3	5	2	116,5	3
Neded	51	3	58	3	11	2	120,0	3
Kráľová nad Váhom	59	4	30	2	6	2	95,0	3
Trnovec nad Váhom	50	3	60	3	7	2	117,0	3
Selice	66	5	33	2	17	3	116,0	3
Tešedíkovo	39	2	28	2	16	3	83,0	2
Žihárec	37	2	31	2	5	2	73,0	2
Dlhá nad Váhom	53	3	19	1	3	1	75,0	2
Hájske	32	1	17	1	2	1	51,0	1
Horná Kráľová	49	3	24	2	4	1	77,0	2

Legenda: Kategórie potenciálu: 1 – veľmi nízky, 2 – nízky, 3 – stredný, 4 – vysoký, 5 – veľmi vysoký

Obr. 2. Celkový potenciál cestovného ruchu v okrese Šaľa

Legenda: 1 – veľmi nízky, 2 – nízky, 3 – stredný, 4 – vysoký, 5 – veľmi vysoký

(tab. 2), najmä v oblasti archeológie, ktorú dopĺňajú niektoré architektonické pamiatky a technické zaují-

mavosti v Šali a jej okolí (Diakovce, Močenok). Pre historické pamiatky v okrese je typické využívanie len na praktické účely, čo znemožňuje ich turistické využitie. Preto je potrebné časť z nich sprístupniť a vytvoriť tak sieť pamiatok s viacúčelovým využitím.

Rozpätie kultúrno-historického potenciálu v jednotlivých obciach je rôzne a značne diferencované. Veľmi vysoký potenciál dosiahla Šaľa, nakoľko je to mesto a nachádza sa tu niekoľko kultúrno-historických dominant (vodný hrad, kostol, súsošie Sv. Trojice, dom ľudového bývania), ktoré sú doplnené hodnotnými archeologickými pamiatkami a niektorými budovami z 19. storočia. Obec Diakovce dosiahla vysoký potenciál vďaka svojmu najväčšiemu a najlepšie zachovanému románskemu kostolu v širokom okolí. Zaujímavý je ešte Močenok (vysoký potenciál), so svojím najväčším komplexom klasicistických budov v okrese spolu s parkom (kaštieľ, kostol, kalvária, škola, kláštor). Obce so stredným potenciálom majú zachovaných 2 a viac kostolov, ktoré sú doplnené buď archeologickými pamiatkami alebo inými menšími stavbami z 18. a 19. storočia. Obce s nízkym poten-

ciálom majú jednu, najviac dve kultúrno-historické dominanty (kostol), ktoré sú doplnené niekoľkými drobnými sakrálnymi stavbami. Obce s veľmi nízkym potenciálom majú obyčajne 1 kostol a 1 kaplnku.

Opatrenia na rozvoj kultúrno-historického potenciálu v okrese Šaľa:

- zriadiť expozície a sprístupniť najzaujímavejšie kultúrno-historické pamiatky v Močenku, Šali, Nedeji a Diakovciach;
- v uvedených obciach zriadiť pamiatkové zóny – funkčne a kompozične posilňovať ich jednotu; odstraňovať rušivé elementy; posilňovať ich vizuálnu a priestorovú dominanciu;
- postaviť rekonštrukciu slovenského alebo keltského sídliska v dobrej komunikačnej dostupnosti; opísať jeho význam a vplyv (priblíženie archeologického potenciálu);
- zriadiť kvalitné múzeum v meste Šaľa;
- sprístupniť areály výrobného závodu Duslo a vodnej elektrárne Kráľová pre turistické obhliadky.

Opatrenia na rozvoj kultúrno-historického potenciálu, spolu s opatreniami pre archeológiu a technicky

zaujímavé objekty neodporúčame vykonávať bez revitalizácie prírodného prostredia okresu Šaľa, nakoľko kultúrno-historické pamiatky so svojim potenciálom sú len doplnkom k revitalizovanej krajine okresu Šaľa. Tieto pamiatky je potrebné spojiť cyklocestami do jedného celku a spolu s harmonickou a vyváženou nížinnou krajinou vytvoria základ návštevnosti. Tá zase vytvorí podmienky pre rozvoj materiálo-technickej základne a služieb cestovného ruchu. Neskôr bude vhodné sceliť a zrekonštruovať kúpalisko v Diakovciach – Horných Salibách alebo postaviť úplne nové kúpalisko (vodný svet) v Šali. Uvedené zložky treba spojiť komunikačne (prostredníctvom ciest) a funkčne (prostredníctvom vzájomnej komunikácie a kooperácie) do jedného celku a zabezpečiť tak vzájomnú kooperáciu jednotlivých subjektov CR, čím by participovali na vytvorení uceleného produktu CR s komplexným balíkom služieb, s ktorým by sa mohli uchádzať o priazeň verejnosti. Okres Šaľa treba prezentovať ako celok so všetkým, čo má, ale jednotlivé služby musia dosahovať nadštandardnú úroveň. Sprístupnenie len jednej kultúrno-historickej alebo prírodnej pamiatky cestovnému ruchu nepomôže, takisto ako ani jeden bazén alebo kúpalisko bez nadväzných služieb.

• **Potenciál materiálo-technickej základne**

Najvyšší (veľmi vysoký) potenciál MTZ má mesto Šaľa (tab. 2) s relatívne dobrou vybavenosťou ubytovacích a stravovacích zariadení rôzneho druhu. S výrazným odstupom nasleduje obec Diakovce, ktorá je v kategórii vysokého potenciálu vďaka areálu kúpaliska Diakovce – Horné Saliby, kde je veľké množstvo ubytovacích kapacít, ale nižšej kvality. Stravovacích zariadení je tu menej ako v Šali. Stredný potenciál dosahujú obce Močenok, Tešedíkovo a Selice. Ponúkajú možnosť ubytovania, kapacitne však v oveľa nižšom počte ako v predchádzajúcich prípadoch. Najviac bodov

má obec Močenok, nakoľko, okrem ubytovania a pohostinských služieb, ponúka aj reštauračné služby. Nízky potenciál majú obce s dobre vyvinutými službami pohostinstiev, v niektorých aj s možnosťou stravovania. Veľmi nízky potenciál dosahujú obce, ktoré sú vybavené len malým počtom pohostinstiev. Celkovo možno konštatovať, že potenciál ubytovacích a stravovacích zariadení, okrem mesta Šaľa, je v okrese nízky, ale plne postačujúci súčasnému využitiu územia. Pre ďalší rozvoj tohto odvetvia odporúčame zatriktívniť krajinu a až na tomto základe investovať do rozvoja MTZ.

Opatrenia na rozvoj potenciálu MTZ a podpornej infraštruktúry CR:

- skvalitniť jestvujúce ubytovacie a stravovacie zariadenia v okrese Šaľa a spropagovať ich na jednej komplexnej a prehľadnej internetovej stránke;
- skvalitniť a znovu do jedného celku spojiť jestvujúci areál termálneho kúpaliska v Diakovciach – Horných Salibách, komunikačne a informačne ho napojiť na mestské centrá. Ak nie, znovu obnoviť mestské kúpalisko v Šali a vybudovať ho na oddychovo-relaxačno-športové centrum s veľkým parkom a s napojením na rieku Váh;
- vybudovať sieť kvalitných cykloturistických chodníkov po zaujímavostiach okresu s napojením na cyklomagistrály;
- obnoviť komerčnú činnosť lodnice;
- vytvoriť riadiaci orgán, ktorý by zabezpečoval cieľavedomý rozvoj CR, koordinoval a podporoval aktivity jednotlivých subjektov cestovného ruchu vrátane obcí podľa načrtnutej vízie.

* * *

Pre fungujúci cestovný ruch má okres Šaľa nevyhovujúce parametre vo všetkých troch čiastkových potenciáloch. Je tu nevyhovujúca kvalita krajinnej štruktúry a z toho vyplýva-

júce nízke rekreačné využitie jej prírodných zložiek. Kultúrno-historický potenciál je nízky a zle využívaný – pamiatky nie sú sprístupnené. Nízka je aj úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít (najmä na kúpalisku), chýbajú doplnkové služby. Pre zveladenie CR v okrese Šaľa odporúčame nasledovné činnosti v tomto poradí: (1) revitalizácia prvkov ÚSES – zvýšenie prírodných hodnôt okresu; (2) rozsiahla rekonštrukcia kúpaliska v Diakovciach – Horných Salibách alebo vybudovanie nového kúpaliska v Šali; (3) budovanie siete cykloturistických chodníkov; (4) sprístupnenie kultúrno-historických pamiatok; (5) budovanie a skvalitňovanie siete ubytovacích, stravovacích kapacít a ostatných podporných služieb (požičovňa bicyklov, lodiek a kanoe); (6) komplexná propagácia uvedených služieb na prehľadnej internetovej stránke regiónu spolu s kompletným prehľadom prírodných a kultúrno-historických zaujímavostí.

Literatúra

- Harminc, I. a kol.: Súpis pamiatok na Slovensku. Bratislava: Obzor, 1967, 509 s.
- Miklós, L.: Stabilita krajiny v ekologickom genereli SSR. Životné prostredie, 1986, 20, 2, s. 87 – 93.
- Muchová, Z., Vanek, J. a kol.: Metodické štandardy projektovania pozemkových úprav. Nitra: SPU, Bratislava: MP SR, 2009, 397 s.
- Petrovič, F.: Vývoj krajiny v oblasti štálového osídlenia Pohronskeho Inovca a Tribeča. Bratislava: ÚKE SAV, 2005, 209 s.
- Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok. [online]. 2012. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky. [cit. 2012-02-05]. Dostupné na internete: <http://www.pamiatky.sk/pamiatky/data/obrazky/File/pamiatkovy_urad/evidencia%20pamiatok/NRK.xls>

RNDr. Martin Adamčík,
martinadamcik@azet.sk